

Är det ökad eller minskad risk för malignt melanom om man har vitiligo?

Man kan inte få malignt melanom där man har vitiligofläckar, eftersom just malignt melanom sitter i pigmentcellerna. Däremot kan man drabbas av andra former av hudcancer, men risken är inte större än för andra människor.

Kan skador i huden utlösa vitiligo?

Ja, det finns patienter som fått vitiligo i samband med exempelvis hårborttagning, peeling eller efter att ha varit i kontakt med olika kemikalier. Att sjukdomen debuterar då kan hänga ihop med att det är många fler människor som är genetiskt predisponerade för att få vitiligo än som verkligen har sjukdomen. Det finns alltså en viss överfrekvens av vitiligo där exempelvis kemikalier används.

Hur diagnostiseras vitiligo?

Vitiligo diagnostiseras främst rent visuellt, men man tar ofta hjälp av ett speciellt långvågigt UV-A ljus som ger en speciell fluorescens i generaliserad vitiligo. Vid svårdiagnostiserade fall kan man ta en biopsi (litet hudprov) för att mikroskopiskt påvisa avsaknad av pigmentceller

Vilka prover rekommenderas att ta vid första läkarbesöket?

Oftast tas inga prover, men då man tar prov så är det främst Sköldkörtelfunktion (TSH samt ibland även Tyroxin) samt Folsyra och vitamin B12.

Finns det något man kan äta för att förbättra sin vitiligo?

Det finns vetenskapliga studier som visat att antioxidativa vitaminer kan ha viss effekt hos en andel av patienterna.

Vad vill Vitiligoförbundet?

Vitiligo är ingen åkomma som förkortar livet men kan orsaka svårt psykiskt lidande och ge påtagligt försämrad livskvalitet. Pigmentrubbingar har varit svagt prioriterat inom svensk sjukvård och forskning.

Det är svårt att finna lämplig finansiering för utveckling inom detta område. Vi måste gemensamt ta ansvar och del i arbetet om förändring skall komma till stånd. För att möjliggöra en mer förhoppningsfull framtid inom forskning och utveckling av nya och förbättrade behandlings-

metoder är det av yttersta vikt att skapa en stark förening med så många medlemmar som möjligt. Vi vill att alla med vitiligo ska kunna leva ett bra liv.

Genom förbundet kan vi sprida information i första hand till drabbade men även till sjukvården, allmänheten och beslutsfattare. Vi är övertygade om att vi, genom vår existens, kan fylla en viktig social funktion och bidra till en känsla av gemenskap mellan personer som har vitiligo samt deras anhöriga.

Välkommen

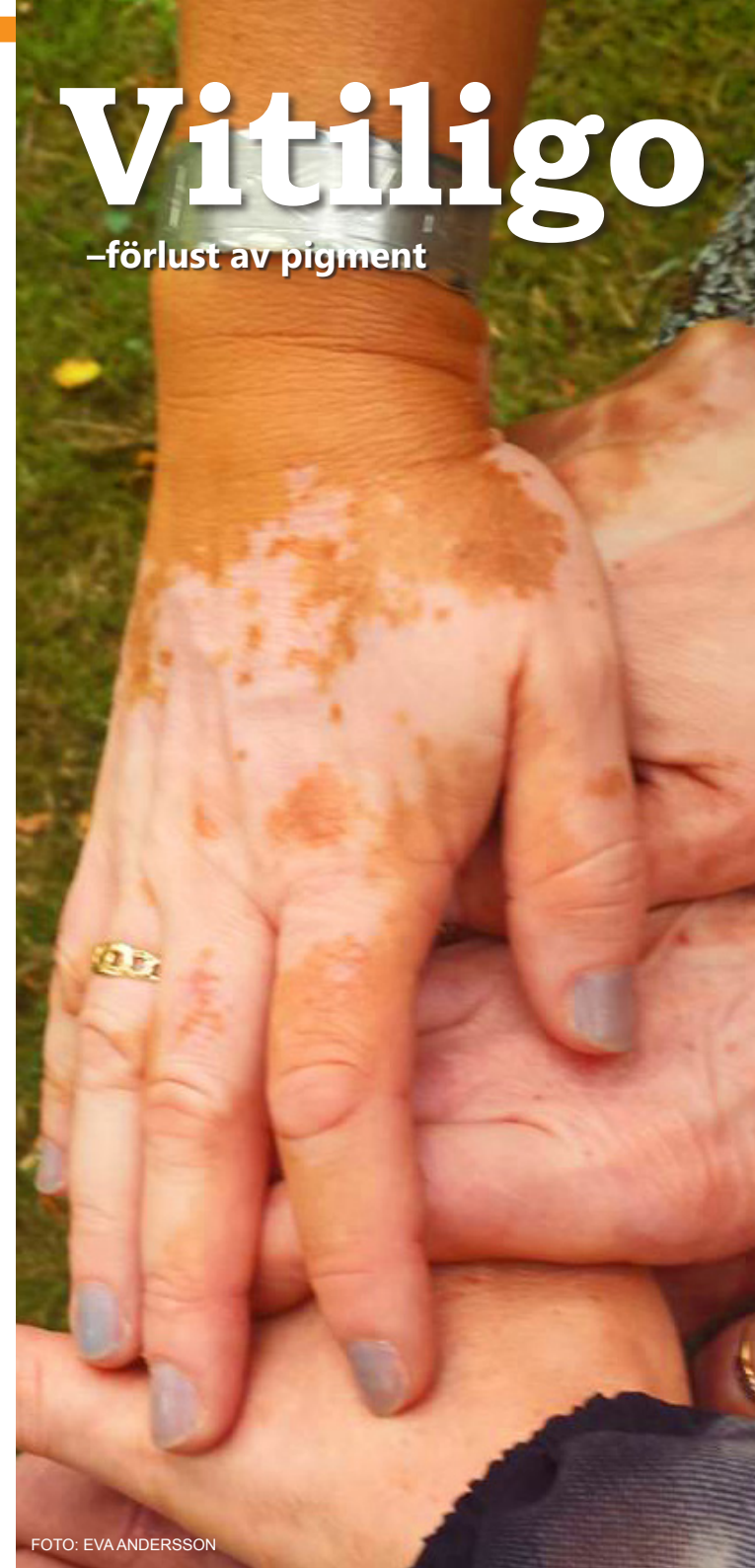
Bli medlem i Svenska Vitiligoförbundet
Plusgiro 111 04 61-9.
Ange alltid e-postadress
Medlemsavgiften är 200 kr
för ordinarie medlem, stödmedlem 100 kr.

Svenska Vitiligoförbundet
E-post: info@vitiligoforbundet.se
www.vitiligoforbundet.se

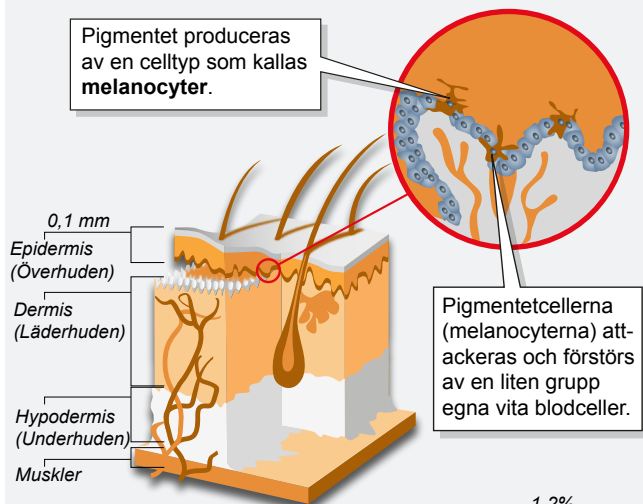
Vitiligo

-förlust av pigment

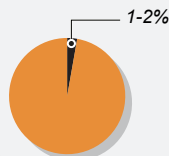

Vad är Vitiligo?

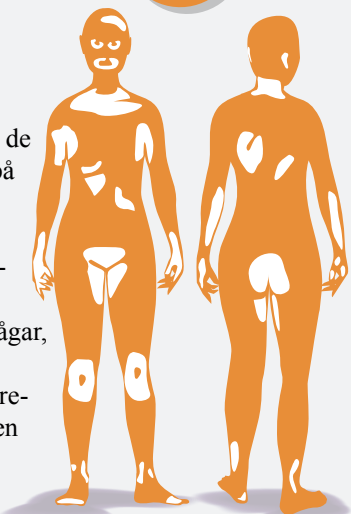
- 1 Vitiligo är en hudsjukdom med förvärvad fläckvis förlust av pigmentceller i ytterhuden, som gör de drabbade områdena kritvita. Ibland är även hårfolliklarna drabbade.
- 2 Pigmentcellerna i huden sitter i allra översta hudlagret (epidermis), som är 0,1 mm tjockt.

- 3 1-2% av alla människor på jorden är drabbade av den vanligaste typen av Vitiligo.

- 4 Grafiken visar en sammanställning av de vanligaste ställena på kroppen som kan drabbas av vitiligo. Runt munnen, ögonlocken, armbågar, händer, fötter, armbågar, knän och genitalt. Vitiligo kan även förekomma på fler ställen på kroppen.

PRODUKTION: GRAFIK & INFODESIGN AB

Två typer av Vitiligo:

Generaliserad vitiligo (vitiligo vulgaris)

Kan debutera i vilken ålder som helst, men oftast i tonåren eller hos unga vuxna. Skador på huden kan starta en depigmentering. Hos cirka 10 procent av patienterna kan man se en ärftlig bakgrund, medan man i flertalet fall inte kan påvisa något direkt anlag. Fläckarnas utbredning ökar oftast sakta under årens lopp, men i enstaka fall kan spridningen ske snabbt inom några månader. Stress och stora bekymmer kan relativt ofta kopplas till en försämring. Hos vissa individer upphör spridningen av fläckarna och tillståndet blir stabilt i många år. En viss återpigmentering kan även förekomma som i många fall är relaterad till ökad solning. Det är generellt svårt att förutsäga det framtida förloppet hos en enskild individ.

Orsak:

Denna typ av vitiligo räknas till autoimmuna sjukdomar. Pigmentcellerna i överhuden attackeras och förstörs av en liten grupp egna vita blodceller och/eller dess produkter som binder till och skadar pigmentcellerna. En viss ökad benägenhet att utveckla även andra autoimmuna sjukdomar föreligger.

Behandling:

Ett stort antal behandlingar har under årens lopp föreslagits och använts mot vitiligo, vilket vittnar om svårigheten att hitta den ultimata kuren. Ingen har ännu kunnat bota grunden till sjukdomen, utan endast lindra sjukdomsutbredningen. Medicinsk behandling för att dämpa immunförsvarets attack bör i första hand prövas för att stoppa spridningen och försöka öka möjligheten till en återpigmentering. Viktigt är även att få hjälp med bra kosmetik. Operation tillråds endast på mindre områden hos patienter med mycket begränsad vitiligo som under flera år ej ökat i storlek.

Segmentell vitiligo

Utvecklar sig halvsidigt inom 3-12 månader och sprider sig vanligtvis inte efter det. Är med största sannolikhet orsakad av substanser som produceras av det nervändslut där pigmentbristen uppstår. Hårfollikelpigmentcellerna i området drabbas vanligtvis också. 5-10 % av det totala antalet vitiligopatienter hör till denna grupp, vilket motsvarar en promille av normalbefolkningen.

Orsak:

Denna typ av vitiligo har ingen autoimmun bakgrund eller känd ärftlighet i sig själv men kan i sällsynta fall ha en koppling till generaliserad vitiligo.

Behandling:

Vid segmentell vitiligo är för närvarande den enda effektiva behandlingen transplantation av kroppsegna pigmentceller.

Dr Mats J Olsson:

Vitiligoforskaren svarar på vanliga frågor:

Jag har upptäckt vita fläckar som jag tror kan vara vitiligo. Vart ska jag vända mig för att få hjälp?

Det beror på var du bor. På vissa ställen kan du vända dig direkt till en hudklinik, på andra ställen måste du gå genom din husläkare eller vårdcentral för att få en remiss till en hudläkare. Kunskapen om vitiligo kan ibland vara låg hos allmänläkare, medan alla hudläkare känner till sjukdomen. Som i alla sammanhang är det dock ofta intresset som styr kunskapen, och det lönar sig därför att leta efter en hudläkare som har ett intresse för just vitiligo.

Jag har hört att det inte går att bota vitiligo. Är det verkligen någon idé att söka hjälp?

Det är sant att vitiligo är en komplex sjukdom som inte beror på ett enda arvsanlag eller en enskild miljöfaktor. Därmed är den också svårbehandlad och alla svarar inte positivt på samma behandling. Men kommer man till rätt läkare finns det nästan alltid något att göra för att stoppa eller förbättra sjukdomen. Det lönar absolut sig att söka rätt behandling för sin vitiligo.

Måste jag skydda mina vita fläckar med solkräm när jag ska vistas i solen?

Generellt är man känsligare på fläckarna jämfört med pigmenterad hud runtomkring, men måste avgöras från fall till fall. Många patienter bränner sig på fläckarna om de inte använder solskydd, men om man inte gör det så är det inte skadligt med sol.

Har vitiligopatienter, som vistas mindre i solen än andra, ökat behov av kosttillskott med D-vitamin?

Nej, inte om man äter en normal svensk kost. Det behövs inte direkt sol på huden för att D-vitamin ska produceras, vanligt dagsljus är fullt tillräckligt.

Finns det samband mellan vitiligo och andra autoimmuna sjukdomar?

Ja, det finns vissa kopplingar till exempelvis hypothyroidism (underfunktion i sköldkörteln) och alopeci (fläckvis hårfall). Det är dock vanligare att patienter med hypothyroidism och alopeci senare även får vitiligo än tvärtom.